

Nr 431

Av herr Nilsson i Östersund m. fl., angående lagstiftning om obligatoriska avsättningar inom det enskilda skogsbruket till skogsvårdande åtgärder.

Vårt skogsbruk utgör ett väsentligt underlag för befolkningens försörjning och för landets ekonomi. I synnerhet det enskilda skogsbruket, såväl bolags- som bondeskogsbruket, företer emellertid mycket stora växlingar i fråga om möjligheterna att bereda arbete och utkomst åt den av detta skogsbruk beroende befolkningen. En av orsakerna till detta missförhållande är att söka i konjunkturskiftningarna ute i världen.

Säkerligen finnes emellertid mycket stora möjligheter att till viss del och för viss tid utjämna de nackdelar detta beroende av världskonjunkturerna innebär för alla dem, som för sitt arbete och sin utkomst är hänvisade till skogsbruket.

Det kan konstateras att skogsnäringen under tider av högkonjunktur ger inkomster och arbetstillfällen i mycket hög grad. Skogsavverkningarna följs i många fall av skogsvårdsarbeten och andra investeringar, såsom utbyggnad av skogsvägar etc. På grund av avverkningarnas omfång blir det dock ofta svårt att i en högkonjunktur i den utsträckning som skulle behövas utföra skogsvårdsarbeten och andra skogliga förbättringar. Dessa ställs då ofta på framtiden. I mycket liten utsträckning är det regelmässigt ordnat så, att det vid högkonjunktur avsättes medel till investeringsarbeten på skogarna för att utföras vid senare tillfällen, då arbetskraft finnes tillgänglig och sysselsättningstillfällen behöver skapas.

Inför den sysselsättningskris, som för närvarande råder inom skogsbruket — ett fåtal år efter en för skogsnäringen synnerligen gynnsam konjunkturperiod — måste man tyvärr konstatera, att skogsbrukets egen ekonomiska beredskap för att möta ett försämrat sysselsättningsläge och för att bekosta inom skogsbruket önskvärda investeringar är synnerligen bristfällig.

De avsättningar i form av konjunkturutjämningsfonder och investeringsfonder som gjorts, särskilt under de senaste åren, kan till viss del bereda sysselsättning och utkomst. Deras värde härvidlag är oomtvistligt. Dessa fonderingar är dock icke tillgängliga för alla kategorier inom skogsbruket, och de är framför allt icke tillräckligt omfattande.

Inför detta konstaterande anser vi det vara motiverat att inom skogsbruket söka finna utvägar som möjliggör att man bättre kan överbrygga sysselsättningskriser under lågkonjunkturer och samtidigt få en ekonomisk grund för utförandet av behövliga skogsvårdsarbeten under en konjunkturedgång.

Vi vill i detta sammanhang särskilt peka på det system, som tillämpas i Norge med obligatorisk skogskulturavgift samt investeringsavgift, som avsättes för varje fastighet i samband med avverkningar. Skogskulturavgift utgår i Norge för närvarande med 2 0/0 av det avverkade virkets värde vid normal leveransplats. Avgiften inbetalas i regel av virkesköparen eller »salgsforeningen». Den insättes på ett för skogsägaren upplagt konto. Administrering etc. ombesörjes av den institution i Norge som motsvarar de svenska skogsvårdsstyrelserna. Skogskulturavgiften användes normalt till skogsvårds- och dikningsarbeten. Om inga kulturavgifter erfordras, kan medgivande om deras borttagande ges.

Investeringsavgift med 10 0/0 av virkets värde vid prissättningsplats har i Norge uttagits sedan ett tiotal år tillbaka. Även denna avgift avsättes för varje fastighet, där avverkning sker. Denna avgift får förutom till skogsvårdsarbeten användas även till skogsvägar, flottleder, skogskojor, driftplaner, ungsogsröjning etc.

Genom de på ovan angivet sätt uttagna avgifterna erhålles efter vårt förmenande en ekonomisk grund för utförande av skogliga arbeten. Beloppen finnes tillgängliga för varje fastighet, och normalt sker en ansamling av avgiftsmedel under högkonjunkturer, vilka kommer till utnyttjande vid lågkonjunkturer.

1955 års skogsvårdsutredning, som studerat det norska systemet för skogsvårdskostnadernas finansiering, uppger i sitt betänkande bl. a.:

De offentliga skogsorganen och skogsägarnas egna organisationer i Norge syntes samstämmiga i den uppfattningen, att avgiftssystemen varit till utomordentlig nytta för skogsbruket. Man uttalade att den starka intensifieringen av skogsvården, som karakteriserar dagens norska skogsbruk, möjliggjorts just genom dessa avgifter.

Då systemet med obligatoriska avgifter emellertid av 1955 års skogsvårdsutredning ansetts i viss mån strida mot de grundprinciper om skogsägarnas fostran till ökad ansvarskänsla för skogsproduktionen, varpå den svenska skogspolitikens grundas och som 1955 års skogsvårdsutrednings förslag närmast avsett att ytterligare befästa, har det icke föreslagits till införande av denna utredning.

Skapandet av en fast ekonomisk grund för erforderliga skogsvårdsarbeten skulle emellertid otvivelaktigt ha mycket stor betydelse såväl för skogsvården och skogsarbetarkåren som för att utjämna de för våra skogsbygder och många skogskommuner nu nästan katastrofala följderna av fluktuationerna inom skogsnäringen.

Fördelarna av en stark ekonomisk grund för skogsvården i vårt land och därmed en jämnare sysselsättning inom skogsbruket bedömes av oss vara så stora, att ett system med obligatoriska avgifter efter i huvudsak de riktlinjer, som angives i denna motion, synes oss böra införas.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi därför föreslå,
att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t
hemställa att bestämmelser om obligatoriska avsättningar
till skogsvårdande åtgärder inom det enskilda skogsbruket, i
enlighet med de riktlinjer som anges i motionen, måtte
införas i vår skogsvårdslagstiftning.

Stockholm den 27 januari 1959

		<i>Birger Nilsson</i> Östersund
<i>Sigfrid Jonsson</i> Strömsund	<i>Helge Lindström</i>	<i>J. V. Berglund</i>
<i>Gunnar Lundmark</i>	<i>Einar Asp</i>	<i>Lars Jonsson</i> i Haverö
<i>Gunbjörg Thunvall</i>	<i>Olof Persson</i>	<i>Arvid Andersson</i> Ryggestad